

Ansaintamallit ja -ideat, kylien
liiketoiminnallisuus ja mallit siihen

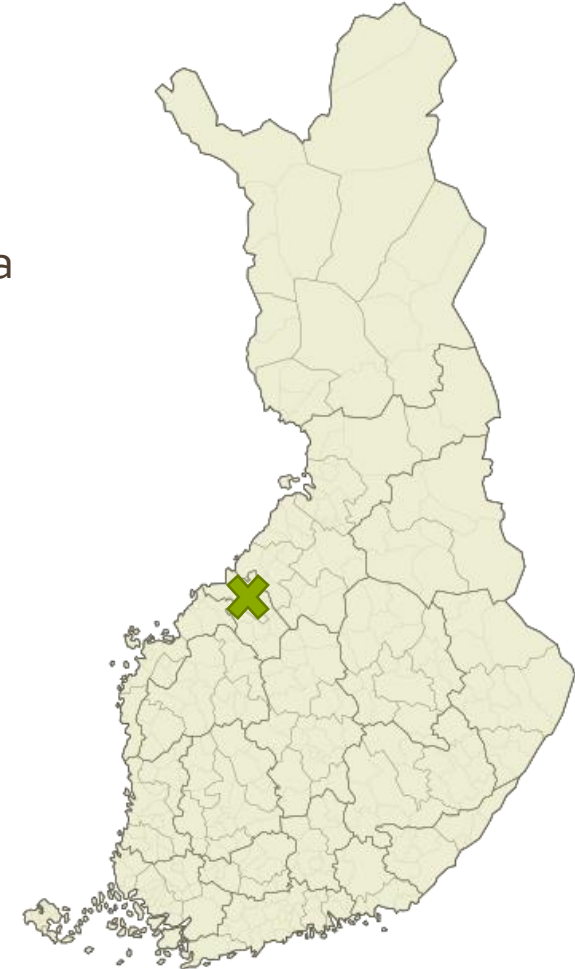
Eskolan kylän esimerkki

Miia Tiilikainen, Eskolan Kyläpalvelu Oy

Eskola on valtakunnallinen vuoden kylä 2001 ja 2017

- Sijaitsee Kannuksessa Keski-Pohjanmaalla
 - 12 kilometriä kaupungin keskustasta
- Teollisuuspainotteinen kylä
 - N. 420 asukasta, parisataa teollista työpaikkaa, vain vähän maataloutta
- Kylätoiminta aktiivista jo 1970-luvulta lähtien
 - Kylätoimikunta 1981
 - Eskolan Kyläyhdistys ry 1997
- Runsaasti omaa palvelutuotantoa
 - Kaksi kylän omaa osakeyhtiötä
 - Mukana sosiaalisen osuuskunnan perustamisessa
 - Yhdistysten järjestämiä palveluita
- Myös kansainvälistä toimintaa
 - Smart Village, Erasmus-hankkeet, ViSENet-hanke, tutustumiset

Kehityksen taustalla kylätoiminta

- Lukuisat kehittämishankkeet 1990-luvulta lähtien
 - Luontokohteet, kiinteistöt, palveluiden kehittäminen
 - Rahoitus useimmiten **Rieska-Leaderin** kautta
- Omarahoitus kehittämiseen kyläyhdistyksen pyörittämästä **Eskolan kesäteatterista**
 - Tärkein varainhankintakeino
 - Näytelmiä jo aiemmin kyläjuhlilla
 - N. 3000 kävijää vuosittain kolmen viikon aikana heinäkuussa
 - Kylän suurin yksittäinen talkootyöponnistus
- Omarahoitus on mahdollistanut sekä hankkeita että oman yhteiskunnallisen yrityksen synnyn
 - Eskolan Kyläyhdistys ry omistaa 24% Eskolan Kyläpalvelu Oy:stä

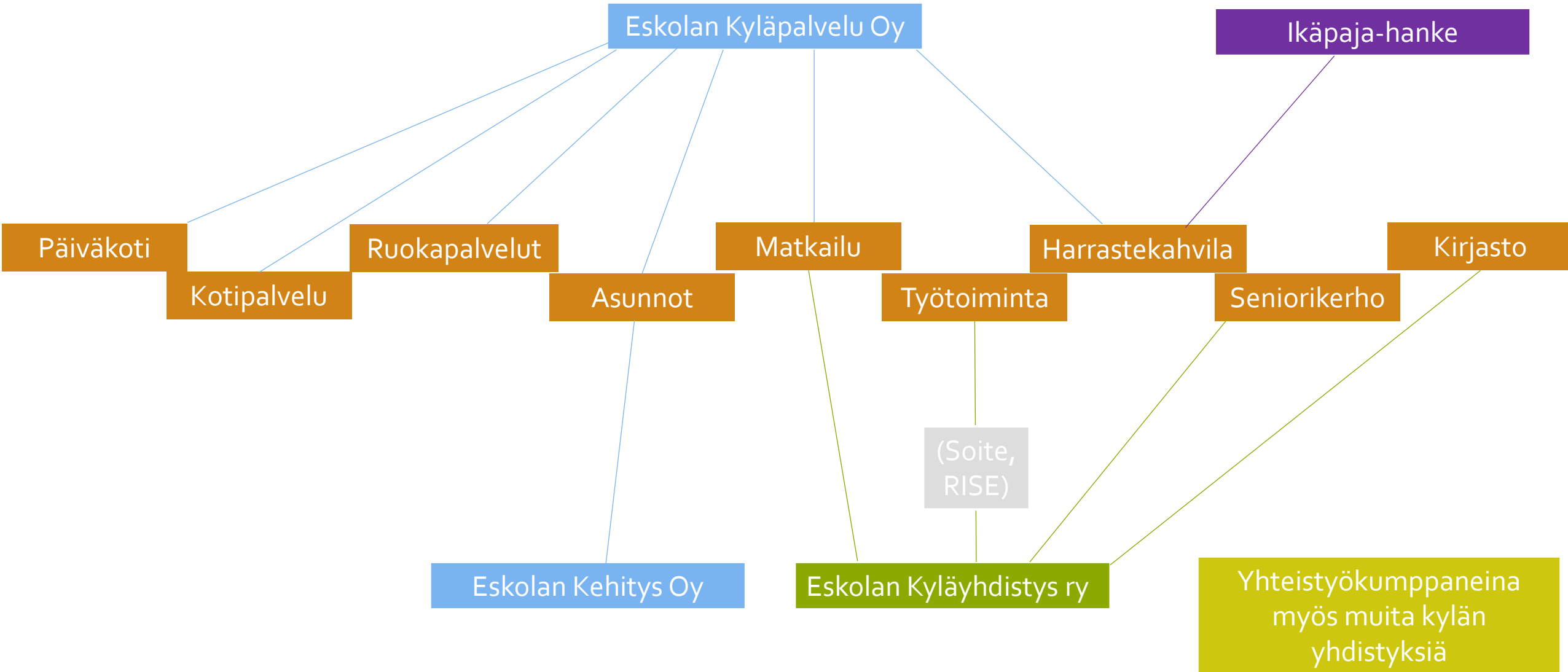

Eskolan Kyläpalvelu Oy

- Suunnitelma omasta yrityksestä laadittiin hankkeessa 2010
- Osakeyhtiö perustettiin akuuttiin päivähoidon tarpeeseen syksyllä 2013
 - Kunnallinen päiväkotilakkautettiin
- Yli 130 omistajaa
 - Entisiä ja nykyisiä kyläläisiä ja muita kannattajia
- Yhteiskunnallinen yritys
 - Voitot kyläpalveluiden kehittämiseen, ei osingonjakoa
 - Suomessa ei vielä erillistä lainsäädäntöä
- Arkiset työt tehdään palkatulla työvoimalla, hallitustyö talkoilla
 - 6 vakituista työntekijää, lisäksi täydentävää työvoimaa, sijaisia ja kiireapulaisia
 - Keskuspaikkana Eskola-talo, entinen Hanhinevan koulu

Eskolan kylän itse tarjoamat palvelut

Eskola-talo

- Rakennettu 1959, perusterve talo
- Kannuksen kaupunki myi entisen koulun Eskolan Kyläpalvelu Oy:lle vuonna 2014 yhden euron hintaan
- Eskolan Kyläpalvelu Oy:n päiväkoti, lounasruokala ja kotipalvelutoimisto
- Remonttia tehty pikku hiljaa, mm. aurinkopaneelit, sähköpääkeskus
- Päivittäiset palvelut Eskola-talolta, mutta osa kylän palveluista järjestetään myös yhdistysten kokoontumispaikassa, Kylätalo Veturitallilla (hallinnoija kyläyhdistys)

PÄIVÄKOTI TENAVATALLI ESKOLA

- Eskolan Kyläpalvelu Oy:n taival alkoi päiväkotitoiminnalla
- Aluksi 8+2-paikkainen ryhmis, nyt 35-paikkainen päiväkoti
- Yhteisöllistä varhaiskasvatusta
- Luonto ja liikunta tärkeässä osassa toimintaa
- Eskola-talolle remontoitunut lapsilähtöiset tilat
- Kilpailutettava **ostopalvelusopimus Kannuksen kaupungin kanssa**, muiden kuntien kanssa yhteistyö palvelusetelillä

Lounasruokala **PIKKU-PÄSSI**

Mainion maistuvaa kotiruokaa

- 50-paikkainen lounasruokala entisessä veistoluokassa
- Asiakkaat lähiympäristöstä ja kauempaakin
 - Etenkin paikalliset teollisuusyritykset ja niiden työntekijät
- Lounaiden kuljetus- ja noutomahdollisuus
- Cateringpalvelu ja tilavuokrat
- Lämpimien lounaiden kuljetukset kotipalvelun kautta
- Eskolan kesäteatterin teatteriruokailut

Pikku-Pässin kiosk

Avoinna arkisin klo 9-14

- Eskolan viimeinen kyläkauppa sulki ovensa 2015
- Kioski syntyi asiakkaiden toiveiden perusteella
- Sijaitsee ruokalan ja keittiön välissä
- Tärkeimpiä elintarvikkeita, hygieniatuotteita ym., myös tilauksesta
- Postimerkkejä, postituskuoria ja kortteja
- Ilta-aukioloja kokeiltu

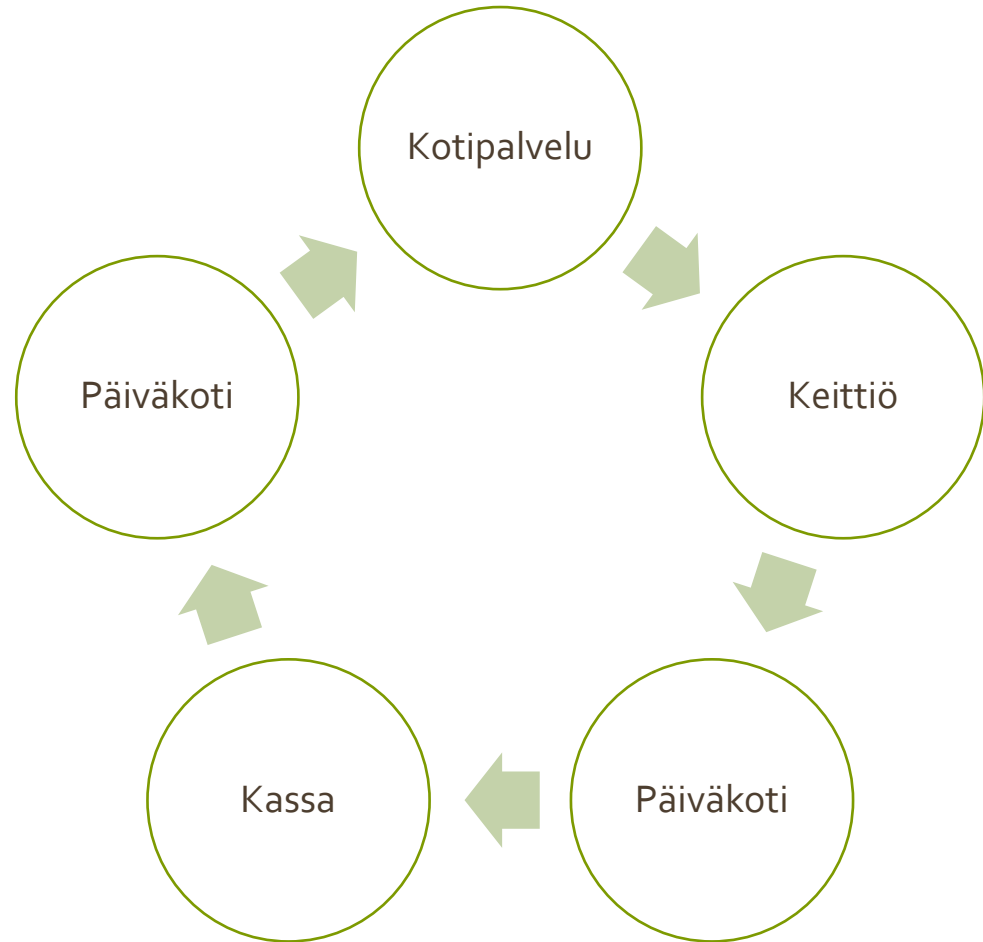
Kotipalvelu

Ei-sairaanhoidolliset kotipalvelut

- Ruokakuljetukset
- Siivouspalvelut
- Myös muita palveluita, kuten kevyitä pihatöitä
- Harkinnan mukaan myös yksinkertaisia hoivapalveluita, kuten tukisukan laittoa yms.
- Asiakkaita sekä Eskolasta että lähialueilta
- Yksi vastuutyöntekijä, lisäksi sijaisia
- **Yhteistyötä Soiten kanssa**
- Kotipalvelun työntekijä toimii myös Eskola-talon siivoojana ja keittiön apulaisena

Henkilökunta kiertää

- Ajojensa ammattilaiset omissa yksiköissään
- Valmius sijaistaa myös muussa työssä
- Ketterä ja kustannustehokas talon sisäinen sijaistus/täydennysjärjestelmä
- Monipalveluyrityksen kilpailuvaltti!
- Etenkin korona-aikana pelastava tekijä
- Yksittäisellä työntekijällä paljon vapautta ja vastuuta
- Hyvä työilmapiiri välttämätön edellytys

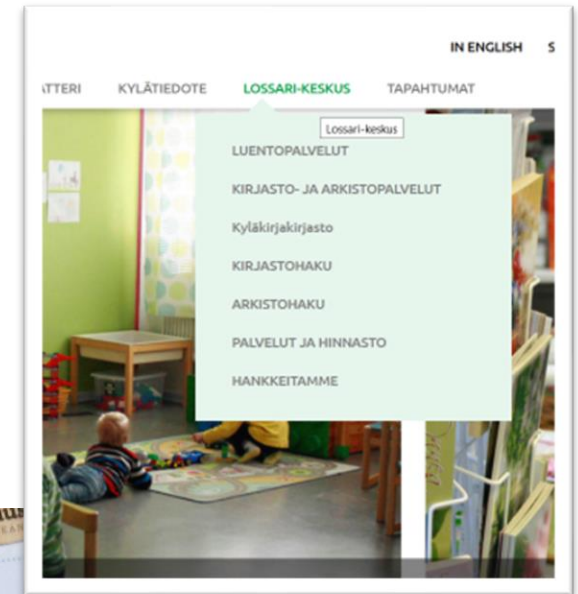
Eskola-talon muu käyttö

- Salin vuokraus liikuntakursseille (mm. **kansalaisopisto**) ja erilaisiin tilaisuuksiin
- Monitoimitila Oivallus ja ruokala kokouksiin
- Smartpost-automaatti eteisessä
- Kyläyhdistyksen lainakirjasto
- Kyläpalvelutoimisto
- Kylän yhteiset juhlat järjestetään useimmiten Eskola-talon salissa
- Päiväkodin leikkipaikka kylän lasten käytössä, kun päiväkotia suljettuna
- Pihassa oleva luistelukaukalo Eskolan Eskot ry:n hallinnassa, kaikkien kyläläisten käytössä

Lossari-keskus lähipalveluiden kehittäjille

- Vanha Hanhinevan puukoulu Eskola-talon vierellä parhaillaan kunnostettavana keskusta varten
- Eskolan oppia lähipalveluiden kehittämisestä
- Maaseutupolitiikan professori Eero Uusitalon arkisto ja maaseudun kehittämisen käsikirjasto
- Kyläkirjasto
 - Keruutyö jo hiljalleen aloitettu
- Pääpaino erilaisilla opastuksilla
 - Eskolan kokemukset ja palvelut yhdeltä "luukulta"
 - Myös tämä luento!
- Lossari-keskuksen nettisivut löytyvät jo Eskolan kylän sivustolta www.eskolankyla.fi

Yhteiskunnallinen yritys – tuttu ja tuntematon

- Kaikki yrityksen velvollisuudet
- Ei tavoittele voittoa omistajilleen -> ei mielletä yritykseksi hankerahoitusta haettaessa (riippuen alueesta)
- ”Yhdistyksenä” mahdollisuus 80% kehittämistukeen
 - Ikäpaja-hanke (1.3.2021-28.2.2022)
 - Vuonna 2019 myös investointihanke
 - Aurinkopaneelit, lämminvesivaraajat, tuki 50%
- **Hyvät yhteistyökumppanit tärkeitä**
 - Eri maaseudun kehittäjätahot, tutkijat, Leader
 - Myös kansainvälisesti!
 - Hankeyhteistyö: mm. ViSENet-hanke
 - Yhteiskunnallisen yrityksen merkki
- Kunnissa tieto yy:stä vielä vähäistä
 - Käsitetään herkästi harrasteluksi tai hyväntekeväisyydeksi
 - Yhteiskunnallisuus pitäisi nähdä voimavarana, ei yritystä heikentävänä ominaisuutena
 - Yhteiskunnallinen yritys ei ole kunnan kilpailija tai muun yritystoiminnan jarruttaja!

Eskolan kylän TOP 5 vinkkiä kylien ansaintamallien kehittämiseen

1. Aloittakaa omista lähtökohdista, kartoittakaa vahvuudet ja tarpeet – olkaa rehellisiä, mutta optimistisia
2. Valitkaa juuri teidän tilanteeseenne sopiva toiminta/yritysmuoto
3. Joustavuus on kestävyyttä – sekä toimintamallissa että henkilöstörakenteessa
4. Tehkää työtänne näkyväksi sekä sisäisesti että ulkoisesti
5. Pitäkää hauskaa: yhteisöllisyys syntyy positiivisista kokemuksista

Kiitos
mielenkiinnostanne ja
tervetuloa kylään!

Eskolan Kyläpalvelu Oy

palvelevayhteiso@saunalahti.fi

p. 044 947 9102

Seuraa meitä myös Instagramissa,
Facebookissa ja YouTubessa!

www.eskolankyla.fi